

## ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

**Бедей А.А.**, студ.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **І.С. Андрущенко**  
*Харківський державний університет харчування та торгівлі*

На сучасному етапі розвитку Україна прагне максимально гармонізувати ПДВ відповідно до вимог європейського законодавства. У цьому контексті важливим є врахування сучасних тенденцій розвитку ПДВ в рамках Європейського Союзу.

Світовий досвід свідчить, що податкова система, побудована на базі ПДВ, забезпечує високу стабільність надходжень до бюджету і незначну залежність його від характеру економічної кон'юнктури. Цей вид податку складає стійку і широку базу формування бюджету, будь-яке незначне підвищення його ставок істотно збільшує надходження до бюджету. ПДВ має такі якості, як універсальність і абсолютна об'єктивність, він практично не впливає на відносні конкурентні позиції секторів економіки.

Помітні певні спільні характеристики стягнення ПДВ у країнах ЄС. Зокрема, незважаючи на переваги уніфікації, у більшості з них застосовується не одна, а кілька податкових ставок. Крім стандартної, використовуються знижені ставки для товарів і послуг, що мають соціальне й культурно-споживче призначення (це стосується продуктів харчування, громадського транспорту, газет, журналів), а в деяких країнах – і підвищені ставки на предмети розкоші або на так звані некорисні чи шкідливі товари (алкоголь, тютюн). Щодо практики упровадження знижених ставок, зазначимо, що вони застосовуються, але не більше однієї-двох і не нижче за 5%.

Зокрема, за зниженою ставкою ПДВ оподатковуються:

- напрями і сфери діяльності, в яких складно обчислити ПДВ (страхування, фінансова сфера);
- товари, щодо виробництва яких здійснюється політика державного стимулювання (видавнича діяльність, транспорт тощо);
- соціально значущі товари (ліки, продукти харчування, дитячий одяг).

Основними принципами стягнення ПДВ, що властиві міжнародній торгівлі, є:

✓ При здійсненні внутрішньої торгівлі. Податок сплачується продавцем, виходячи із суми його продажу. При цьому податок, сплачений постачальникам при покупках, підлягає відшкодуванню.

Кінцевий споживач права на відшкодування не має.

✓ При імпорті товарів імпортер сплачує податок, виходячи з митної вартості товару. Однак він має право на податкове вирахування в тому ж розмірі.

✓ Експорт товарів оподатковується за нульовою ставкою. Експортер має право на відшкодування податку, сплаченого при придбанні (виробництві) експортованого товару.

Саме ці принципи забезпечують економічну нейтральність ПДВ. Найбільш перспективним тут є досвід Бельгії, оскільки він є одним з кращих прикладів того, як можна знизити рівень адміністративних витрат у процесі подання і обробки податкових декларацій та перевірки правильності їх заповнення.

Ключовими у зазначеному контексті є такі характеристики адміністрування ПДВ в Бельгії:

✓ Відсутня обов'язкова попередня реєстрація для подання податкових декларацій з ПДВ та надання додаткової інформації про внутрішньо європейські операції.

✓ Відсутня необхідність у спеціальному програмному забезпеченні. Платнику ПДВ необхідно мати лише доступ до Інтернет-мережі та стандартний браузер, який дозволить працювати на сайті Міністерства фінансів. Коли платник вперше заходить на сайт, він може в автоматичному режим завантажити необхідне програмне забезпечення.

✓ З метою забезпечення конфіденційності поданих через Інтернет декларацій відповідна інформація шифрується за допомогою засобів електронного підпису. Тому платники ПДВ мають отримати відповідні сертифікати від органу сертифікації або отримати електронний ID кардрідер.

✓ Істотною перевагою бельгійської системи є те, що необхідні дані для податкових органів щодо зобов'язань з ПДВ можуть бути або внесені вручну у необхідних формах, або завантажені в якості окремого файлу з облікового програмного забезпечення.

✓ Безпосередньо перед початком заповнення (надсилання) податкової декларації та подання іншої інформації за встановленою формою система здійснює певні спеціальні види перевірок, що забезпечує можливість подання лише тих декларацій та інших документів, як не мають аномалій.

✓ У випадку правильного подання належної інформації система електронного підтвердження надсилає відповідне повідомлення платнику ПДВ.